

Nyhetsbrev från Rättstolkarna januari 2017

Bästa kollegor,

Ett nytt år har börjat och med det kommer förhoppningsvis nya möjligheter och förbättringar för oss rättstolkar. Till att börja med vill vi bjuda in er alla till vårt årsmöte söndagen den 19 mars 2017 på Tullgårdsgatan 36 på Söder i Stockholm, T-bana Skanstull. Vi börjar med en spännande föreläsning klockan 13 och själva årsmötet börjar ca 15:00. Varmt välkomna!

Styrelsen för Rättstolkarna har börjat året med ett möte med Förvaltningsrätten i Göteborg. Där träffade vi Sofia Odelberg, som sedan hösten 2016 är tolksamordnare på domstolen. Rättstolkarna (RT) representerades av Anna Lundberg och Lotta Hellstrand. Här kommer en rapport från mötet.

Enligt Sofia Odelberg får Förvaltningsrätten nu in drygt 700 mål per månad. Enligt prognosen kommer vi att få in drygt 7 100 mål år 2017. Detta är dubbelt så mycket som tidigare år. Många överklagar även positiva beslut, exv. om de har fått uppehållstillstånd men på fel grunder. Därför är det mycket att göra och domstolen omorganiseras.

Sofia Odelberg berättar att det är dålig samordning mellan domstolshandläggarna på domstolen. Det vore bra om de kunde samordna beställningarna så att man kan rationalisera tolkanvändandet. Lotta berättar om ett fall för flera år sedan där en tolk i ett litet afrikanskt språk åkte från Småland för att tolka i en förhandling en förmiddag. Samtidigt handlades ett annat mål i samma språk, och man valde att lägga de båda förhandlingarna samtidigt. Det optimala här hade ju varit om en förhandling hade hållits på förmiddagen och en på eftermiddagen, för att kunna använda samma tolk på båda. Sofia håller med om att det är mycket bättre att göra så eller kanske att lägga förhandlingar i samma språk dagen efter varandra.

Det förs enligt Sofia ingen statistik över tolkarnas kompetens, och inte heller någon över vilka förmedlingar som används, men Semantix är ju etta på listan. Några handläggare ringer direkt till tolkar, ofta på persiska och dari. RT informerar om att förmedlingarna inte alltid ändrar i tolkarnas scheman så att rättstolkar skickas till rätten och tolkar med lägre kompetens till mindre kvalificerade uppdrag. Sofia bekräftar att det inte alltid kommer rättstolkar från Semantix. Det har varit dålig kunskap på domstolen om skillnad i kompetens. Men nu pratar man om att det är viktigt att höja kraven. Domstolshandläggarna i Förvaltningsrätten i Göteborg vill vara noga med att följa avropslistan och alltid fråga Semantix först. Lotta invänder att hon titt som tätt får förfrågningar från Linguacom, SpS eller GTK utan att ha fått frågan av Semantix först.

RT framhåller att det är mycket bra för tolkarna på Förvaltningsrätten i Göteborg. Det finns ett bra tolkrum, bemötandet är respektfullt och man får ut förberedelsematerial. Dessutom är planeringen av förhandlingarna luftig och det drar inte ofta över. Men varför säger man ibland att tolken inte behöver förbereda sig? Och varför ber man tolkarna att gå via Semantix om de vill ha ut material, och inte via rätten direkt?

Sofia berättar att det ofta handlar om sekretessbelagt material. Det har förekommit uppgifter om flyktingspionage osv. Det är inte så att man inte litar på tolken, utan det är ett allmänt säkerhetstänkande. Anledningen till att tolkarna nu ska be Semantix om förberedelsematerial är att många tolkar har kommit till receptionen fem minuter innan förhandling och bett att få

se det överklagade beslutet. Då måste receptionen ta fram det, kontrollera med handläggare och domare om det är okej att lämna ut det, kopiera upp osv. Samtidigt sitter kanske domaren redan inne i salen och förhandlingen ska strax börja. Därför är det bättre att tolkarna är ute i god tid och går via Semantix.

RT påpekar att Semantix' krypterade system för översändning av materialet fungerar bra, men att förmedlingen måste skärpa upp kunskaperna om detta hos förmedlarna. Vi berättar också varför det är så viktigt med förberedelsematerial.

RT berättar därutöver att det är extra viktigt med spetskompetens hos tolkarna när den nya tekniken för simultantolkning på distans ska tas i bruk. Vi för också ett resonemang om vad aktörerna i domstolen bör tänka på vid förhandling, som exv. taltempo, att det är mindre redundans i skriven text osv.

Sofia Odelberg undrar om Rättstolkarna kan hålla en föreläsning för Förvaltningsrätten under våren. Detta och ett öppet möte mellan domstolen och tolkar verksamma vid domstolen är föreslaget för ledningsgruppen. RT är givetvis positiva till båda förslagen.

Förvaltningsrätten ska arbeta fram en tolkpolicy med riktlinjer och bemötande mot tolkar. Den kan behandlas på tolkmötet.

Vi diskuterar vidare innehåll och upplägg för föreläsning. RT vidarebefordrar också två vetenskapliga rapporter till Sofia Odelberg, och de handlar om vikten av att tolkar förbereder sig samt en jämförelse mellan internationella och nationella domstolar med avseende på arbetsvillkor för tolkar och kvalité på tolkningen.

Vidare har styrelsen tagit upp frågan om att Semantix har meddelat sina tolkar att Polisen "kan komma att begära" personnummer av en platstolk. Vi anser att det kan ställa till problem om personnumret hamnar i FUP:en. Vi kommer i våra kommande kontakter med tolkförmedlingarna att ta upp att de ska tydliggöra för kunderna hur de får behandla personnummer. Det ska stå: "Ska ej läggas in i allmänna handlingar". Vi har också beslutat att skriva till JK och be om ett tillsynsbeslut att tolkars personnummer inte ska lämnas ut.

Rättstolkarna önskar alla medlemmar en god start på året!

Bästa hälsningar styrelsen genom Anna Lundberg och Mirjana Kotur Hallberg